

Prologus auctoris

**Reuerendissimi in christo patris et domini domini hugo
nis tecum. Cardinalis in Postillam super libros Regum.**

Prologus

Tudex sapientis iudicabit populi suū: et p̄cipiat sensu
ti stabilis erit: Scđm iudicē pp̄l: sic et miseri cō: Et
q̄lis ē rector ciuitatis: tales et in habitatores i ea: Rex
insipiens p̄det pp̄lm suū: et ciuitates inhabebunt q̄
sensu p̄udentiū: Sic legis Eccl. x. a. Et quib⁹ yb⁹
ostendit quātū subdit⁹ rector bon⁹ p̄lit: yb⁹ obſit indign⁹. Nō so-
lū aut̄ sapia bonū vel dignū rectore efficit: s̄ et iustitia et miseri-
cordia boni rectori roborat p̄cipiatū. Ut Prover. xx. d. Di-
sericordia et virtus custodiunt regē: et roborat clemētia thron⁹ cō.
S̄ int̄ oīa sola hūilitas regē p̄cipē custodit: sic supbia dejet
et deponit. Ut Eccl. x. b. Sedes ducū sup̄oy destruit dñs: et
sedere fecit mites p̄ eis. Itē in cantricō beate ygnis: depositis
potētes de sede: et exaltauit hūiles. Ex his et multis alijs locis
sc̄pture patescit qđ req̄raf in his q̄ q̄li rectores sp̄līs p̄ponit.
S̄ quātū plen⁹ et euīdēt⁹ docet et instruit tā exēpla operū q̄
strepit⁹ yb⁹: tāto vīlīorē cognoscim⁹ librū illū: in q̄ gestare
gū a tpe samuelis vīc⁹ ad vīltimū regē iuda: id ē fedechīa p̄ ou-
dīne p̄tineat: ad oīm q̄ p̄sūt alijs eruditōnē et iſoformatōnē. Qua-
driptit⁹ ē aut̄ liber iste apud latīnos: q̄tuoꝝ distinct⁹ volumī-
bus: Apud hebreos yō tm̄ bipertit⁹: et appellat p̄mū samuel a
nomie auctōr̄: scđm liby vocat malachim. i. Regū a materia.
Quidā yō vocant illū malachot: qđ sonat regnō: sed vītō.
Agit em in eo de vīo regno tm̄ sc̄z iudeorū et regib⁹ eius: l-
cer i duo diuissū fuerit. Script⁹ ē aut̄ chronice lib̄ iste: vt credi-
mus: Primo sc̄psit samuel gesta r̄pis sui: deinde dāuid: deinde
salomo: Postea p̄phete et maxime Hieremias: vt dī Hiero:
a q̄ etiā cōpacit⁹ ē in vītu: qđ patet ex eo q̄ idē ē finis hūi libi
et Hieremias: Līn in plogo Iudicū dictū ē q̄ ezechias liby Re-
gū et pabolas salomonis cōp̄egit i vītu: S̄ potuit vītu: est
qz qđ Hieremias fecit ope ille fecit auctoritate. Uel opinione
dictū ē vītuꝝ. Script⁹ aut̄ ē liber iste sic et alij p̄cedentes in
et foris: qz q̄ dicunt de regno corpali ad līras: spūali intelligat
de regno spūali. Ex his patet que sit materia hūi libi: gesta
sc̄z Regū a tpe samuelis vīc⁹ ad vīltimū regē iuda: id ē fedechīa
am. Int̄ētio auctōr̄ circa materiā sy ysa. Utilitas aut̄ ē vīle
gentes gesta tā bonoy q̄ maloy: bonoy obedientiā imitentur:
maloy inobedientiā detestenur. Lītit⁹ talis ē: Incipit liber
Regū. Hoc agēdi talis est: Liber iste q̄driptit⁹ ē: in q̄tuoꝝ
libros p̄tales distinct⁹: Quoꝝ p̄m̄ diuīdit in sex p̄tes. Primo
agit de ortu samuelis. Scđo de heli⁹ fili⁹ ei⁹. Lītio d̄ capi-
tione arce: et reductōne eiusdem. Quarto de p̄moniōe saulis i regē
et gestis ei⁹ et plījs. Quinto de morte samuelis. Sexto de mor-
te saulis et filioꝝ eius.

Explicit Prologus auctoris.

Eiusdem reverendissimi in christo patris dñi hugo-
nis t.c. prologi sancti hieronymi in libros Regum:
Ernestino.

Expositio.

Va Iginti et duas lras. Premitit Hiero⁹ plogū
huic libro scribēs paulē t custodio: In q̄ sit q̄ngs pri-
tiōes. In p̄ma oñdī q̄ sit numer⁹ libzoy veteri testa-
mēti: dices iuxta numer elementoz hebraici alphabeti libros
veteri testanēti esse distinctos in vigintiduos scz. Sicut enī in
illis docebat puerilis infantia ad recte loquēdū: sic in his libzoy
ppli simplicitas erudit ad bene vñendū. In secunda pte oñdī
ordo libzoy. Tres siquidē sūt ordines libzoy apud bebz̄os. s.
lex. ppbete. agiographa. Quot aut̄ libros lex p̄:ineat: quo p̄:
pbete: quo agiographa: in plogō patebit. In tertia pte oñdī
Hiero⁹ hñc plogū oñb⁹ libris q̄s ip̄e de hebz̄o trāstulit in la-
tinū pponi posse: q̄si p̄emū galeatū. In quarta pte more so-
lito responderet emulis suis. In q̄nta pte rogar paulā t custodio:
um: vt p̄tra detractores muniat eū clypeo oñonū suap̄ inducēs
P̄s. auctoritatē: q̄ dicit: Diri custodiā vias meas: yr̄ no delin: P̄s. 1.
quā in lingua mea: Posui ori meo custodiam r̄c. Dicit ergo:
Viginti t duas lras r̄c. b. Lingua. Nota tres esse linguis
pncipales. Grecā q̄ vigintiquor lras habet: Latina q̄ vigili-

Prologus galeatus sancti Hieronymi

tres: hebreā q̄ vigintiduas. c Testat. Sz qd ad rē si iste duę lingue sc̄ syra et chaldaica habet vigintiduas l̄ras: Mū qd p b̄ pb̄at q̄ lingua hebreā habet vigintiduas l̄ras: Dicimus q̄ sic: qz iste duę p̄p̄t ab hebreā: Forte in modo p̄nūciādi. Unq̄ l̄ras h̄nt lingue ille: tot necesse ē eē apud hebreos. d Nam et ipi r̄c. Ostendit quo affinis: quia ipsi habet vigintiduo elemēta. e

Eodē sono: id est p̄nūciātiō: f Sed di uer characteri. i. si gnis vel figuris: q̄ eo dē mō p̄nūciāt: sed di uersis figuris scribūt.

g Samaritani r̄c.

Aliter p̄bat idē: q̄ sa-

maritani totidē et eisdē

l̄ris vñt: De q̄b̄ cō

stat q̄ si alijs q̄ hebrai

cis l̄ris scribūt. Mā sa-

mariā: id ē regno dece

tribūni vastato a salma-

nas rege assyriō: et

dece tribub̄ captiuas

et vitra mótes caspios

collocatis: rer assyriō/

rū ex diuersis gēnibus

misi in samariā icolas

q̄ terrā colerēt: ne in so-

litudinē hieret: q̄ nesci-

entes tr̄ illi legitima-

a bestijs necabāt: q̄d

rex assyriō compiēs-

sinto consilio: misit ad

eos q̄dā de sacerdoti-

b̄ hebreōz: q̄ docerēt

illos legitima tr̄: Illi

aūt receptorū tñ pen-

tateuchum moysi: et iō

l̄ras hebreōz in sc̄ptis

suis adhuc retinēt. Sz p̄ reuersionē iudeoꝝ d̄ babylonica ca-

p̄tuitate in regatione bibliothecē cōbustē a chaldeis: esdras

quādā nouas l̄ras inuenit: et q̄dā mutauit q̄ nimis aspe sona-

bant: Et h̄ est q̄d dicit: Samaritani r̄c. Et nota q̄ isti samari-

tani circūcisionē recipiūt: et tñ colūt idola. h Et apicib̄:

Tūlis siue l̄raz sumitab̄ quib̄ distinguit l̄rz fin diuersos

situs. Mā alī est apex huī l̄rz. A. q̄n est littera capitalis: alī

q̄n est i medio dictiōis: alī q̄n est in fine. Proprie aūt apex dī

nonula quedā q̄ vice l̄rz fungit: q̄ a pueri dī titulō: Et sic acci-

p̄t Matth. v.c. vbi dī: Amē dicovob̄ iota vñt aut apex vñt

nō p̄terib̄ a lege donec oia fiat. i Post captā hiero-

so. a nabuchodonosor. iii. Reg. xxv. k Sub coroba-

bel. i. Esdr. i. et. ii. l Alias litteras: a litteris moysi.

Uloꝝ tñ eisdē litteras habuerūt iudei et samaritani et easdem

figuras. m Characteres: id ē figure. n In libro q̄z

numerop̄. Q.d. huic numero l̄raz respōdet numerus sacer-

dotū et leuitaz: Quia sic vigintiduę litterę sunt: sic vigintiduo

milia sacerdotū et leuitaz cōputant Numeri. iii. f. o Sup-

putatio: id est nūeratio. p Sub censu: id est sub nūera-

tio: qua sacerdotes et leuite recēstī. p p̄mogenit̄ dati sūt do-

mino: q̄si censu a filiis israel. Uel sub censu: id est sub nūera-

tio: in qua censu soluebat p̄ capitibus singuloꝝ: vt legitur

Exo. xxx. b. Prior expositio verior est. Mystice hoc dī: q̄

per hunc: id est vigintiduo: dāt intelligi q̄ sacerdotes et leuite

debent intelligere vigintiduos libros veteris testamēti. Wil-

le em̄ p̄fector est numer̄. q Domē dñi tetragrāmatō.

Dicerat q̄visq̄ ad esdrā fuerūt ijdē characteres l̄raz apud he-

breos et samaritanos: sed esdras quādā nouas l̄ras inuenit: et

q̄dā mutauit p̄pter sonū cap̄ difficile: qbus iudei mō nō vñt/

tur: h̄ antiqtus vteban̄: Et h̄ patet vt dicit Hieroꝝ: q̄ nomē dei tetragrāmaton illis antiq̄s l̄ris scriptū vñq̄ hodie in grec̄ voluminib̄ iuenit. Nomē dei tetragrāmaton est: qd̄ i lamia aurea q̄ erat in frōte pontificis qñ accedebat ad sacrificiū: q̄ tuor l̄ris scribebat: q̄ sūt l̄e: qd̄ interptat iste: Both: qd̄ iter-

ptat p̄ncipiuꝝ: l̄eth: qd̄ interptat passio: Uau: qd̄ interptat vi ta. Unq̄ illud nomē so- nat: p̄ncipiū vñtē pas- siōis iste. q. d. iste p̄o- tifer: id est figuratus p̄ illū sc̄z christ̄: ē p̄nci- piū. i. auctor vñtē spū alis siue grē: passiois: id est per passionē.

r Sed et psalmi. Adhuc oñdit q̄ vigi- tiduę l̄fe erat apd̄ he- breos: per qñq̄ psal- mos q̄ p̄ alphabetum hebraicū scribunt sc̄z tricesimussxt̄: Noli emulari: Et cētesim⁹ decim⁹: Lōsitebor ti- bi domie i toto corde meo in cōsilio iustorū r̄c. Et cētesim⁹ vnde- cim⁹: sc̄z Beat⁹ vir q̄ timer dñm. Et cētesi- mus decim⁹ octau⁹: Būt̄ imaculati. Cēte- sim⁹ q̄dragesim⁹ q̄r- tus: Exaltabo te de⁹ me⁹ rex. H̄i psalmi di- stincti sūt p̄ alphabe- tu: nō tñ q̄libet istorū psalmoꝝ distinguit p̄ oēs l̄ras: h̄ qdā. l. Lō- sitebor. Unq̄ Blo. ibi dicit: Iste psalm⁹ ē p̄

m̄ eoꝝ q̄ p̄ oēs l̄ras alphabeti scribit. Alij vo p̄dicti scribunt p̄ l̄ras alphabeti: h̄ nō p̄ oēs. Qd̄ q̄ hic dicit: Oz q̄z diuer- so scribant̄ metro: tñ eiusdē nūeri. i. vigintiduari l̄raz texunt̄ alphabeto: cōposite debet intelligi. Et ē sensus: p̄ hos psalmos p̄t. pb̄ari. xxii. l̄ras fuisse apud hebreos. Et qd̄ d̄ p̄ psalmi scribant̄ metro: intelligēdū ē apud hebreos. Unq̄ psalteriū lyrici cōposuere pedes: h̄ apd̄ nos nō potuit seruari metru: nec ordo l̄raz. s L̄usdē n̄. xxi. l̄raz. t La- métatiōes: supple sub. xxii. l̄ris descepte sūt. Etia quodlibet de quattuor alphabeti sc̄ptū ē sub vigintiduab̄ l̄ris. v Et oratio: q̄ vñtimo ponit i Hieremias: t̄ icipit: Recordare dñe r̄c. x. q̄ ait: Prouer. vlt. b. y Eisdē alphabetis: id ē eisdē l̄ris alphabeti et totidē. z Elēl incisiōib̄: Qui- dam exponit̄: id ē breuib̄ clausulis siue sentētis. Sed qd̄ ad rem de breuib̄ clausulis siue sentētis: Ideo alit̄ p̄t exponi vt dicat incisiōib̄. i. l̄ras. Et h̄m hoc vel ponit expositiū p̄ id est. Et q̄ l̄rz dicant̄ incisiōes: p̄ illud Ouidij: Sc̄pta so- roz fuerat: vñtū ē delere sororē: Verbaq̄ correpti icidere talia c̄ris. a Porro r̄c. Aſſignat Hieroꝝ alia quenātiā int̄ l̄ras alphabeti et libros veteris testamēti: Quia sic qñq̄ l̄rz apud hebreos s̄t duplices: ita et qñq̄ libri. Dicūt aūt̄ l̄rz duplices: nō eo mō q̄ apd̄ nos d̄. t. duplex plonās: h̄ q̄z dupl̄t̄ scribūt̄. Uno mō i p̄n⁹ dictiōis: Alio mō i medio vñtē fine. Silt̄ qñq̄ libri dicunt̄ duplices apud eos: q̄z q̄libet eoꝝ cōtinet duos li- bros. Samuel q̄ p̄tinet p̄mū et sc̄dm libȳ Regū: Et malachim q̄ cōtinet tertiu et q̄rtiu Regū. Dibrahalomim q̄ sonat verba dierū fin hebreos: h̄m grēcos Paralipomenon. i. residuoꝝ: Esdras: Hieremias cū lamētatiōib̄ i q̄ p̄ vñto libro cōputant̄. b Et eoꝝ initij. i. illis. xxii. elemētis siue l̄ris: oīs vox hu-

Quid⁹ lib. 9.
Metamorpho-
ses.